

יום	יום לחודש	יום מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוהר"ן	מסנה ברוך	חיי מוהר"ן	שולחן ערוך
שבת	ד'	יז'	ס	ס	חזרה	תכונת	ה'ו'
א	ה'	יח'	סא	סא	קמד:	תכונת	ז' ח'
ב	ו'	יח'	סב	סב	קמה:	תכונת	ט' ו'
ג	ז'	יט'	סג	סג	קמה:	תכונת	י"א י"ב
ד	ח'	יט'	סד	סד	קמו:	תכונת	י"ג י"ד
ה	ט'	כ'	סה	סה	קמו:	תכונת	ט"ו ט"ז
ו	י'	כ'	סו	סו	חזרה	תכונת	י"ז י"ח

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

420 | פרשת במדבר | ד' סיון תשפ"ה

דבר המערכת

עומדים אנו בשערי יום הקדוש, זמן מתן תורה, שמכונה גם בתורה הקדושה "יום הביכורים". רבי נתן מאיר עינינו וכותב: "ביכורים הם בחינת התחדשות, שצריכים להביא הפרי המתבכרת ומתחדשת בכל שנה, כי עיקר חיוב ביכורים מרמז על התחדשות, שצריכים להתחדש בכל פעם ולהתחיל בכל פעם מחדש, ואל יבהילוהו רעיונים על כל ההרפתקאות והמניעות והתגברות היצר הרע וכל מה שעובר עליו, כי יזכור חסדי ה' ונפלאותיו אשר עשה עמנו בכלליות ובפרטיות ממצרים ועד הנה" (ליקוטי הלכות, ביצים ה, ג).

כל הבא להיכנס לשערי קדושה חייב לאזור עצמו להתחדשות, זו המלחמה התמידית עם ה'מלך זקן וכסיל', שכל כוחו בזקנה, ובפרט ביום הגדול הזה, עליו ללחום ביתר שאת בזקנה זו, לגשת בהתחדשות ולהאמין שהיום נשפעים כוחות חדשים שתפסוק זוהמתנו ולחדש אמונתנו ולתת לנו כלים חדשים לקיום התורה.

וכדברי רבי נתן: "צריכים להתחיל להכין עצמו כל אחד ואחד לקבלת התורה, והעיקר הוא קיום התורה, כי התורה כבר קיבלנו על ידי משה רבנו, אך בכל שנה ושנה צריכים להכין את עצמו מחדש, ולזכות לקבל על עצמו 'קיום התורה', דהיינו לזכות לתשובה על העבר ולקבל על עצמו מעתה לקיים את כל דברי התורה" (שם, ברכת הפירות ה, טו).

נקודת ההתחדשות צריכה להיות ברצונות חדשים, וכמו שרבי נתן אומר: "כי הוא יתברך נתן לנו התורה בכל יום מחדש, ועיקרו על ידי התחדשות הרצון שצריכים לחדשו בכל יום מחדש" (שם, ברכות השחר ה, ג). אסור לנו להזקין, אלא אדרבה נתחדש בכיסופים הבורחים להשתנות מקצה אל הקצה, להתחיל התחלה חדשה לגמרי באמת. אסור לנו לגשת לכך בחכמות כאילו אנו יודעים מה כוחנו ומה גבורתנו, אלא נהיה כאבותינו שהשליכו כל החכמות וכך זכו לקבלת התורה (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"א קכ"ג).

ה'זקן מלא רחמים' יתברך מגלה תוספות רחמים משנה לשנה, ועלינו רק להאמין ולהושיט יד למען ייטב לנו לעד.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

הנני לספר אשר ראיתי בבית אבי איש זקן אשר בימי נעוריו התחיל לנסע לרבנו ז"ל עם דודו שהיה מאנשי רבנו ז"ל, ודודו שבח אותו קצת לפני רבנו ז"ל, שהוא בר אורן. והתחיל רבנו ז"ל לעוררו על התמדת הלמוד, ואמר לו בזה הלשון: "די לישן זקן דיר ניש צו שטיין" [= שפתיך לא ישבתו]. גם אמר לו רבנו בזה הלשון: "די תורה וועט דיר קוויקן, דיא תורה וועט דיר שטארקן" [= התורה תחיה אותך, התורה תחזק אותך]. ועוד כמה שפחים חשב אז. ובסוף הרים את קולו ואמר לו בזה הלשון: "די תורה מאכט רייך" [= התורה מעשירה].

(סוכני אור)

ויחן שם ישראל

אשר הוא לבדו מנהיג עולמו ברצונו המיוחד" (ליקוטי הלכות הנ"ל). אם אנו יודעים ומאמינים שאין שום רצון אחר שיכול להצליח ולהתקיים בעולם כי אם רצונו יתברך, הרי אז אנו רוצים שנעשה כרצונו, כי רק כך נצליח ונתקיים לעד.

ורבי נתן (שם) מגלה לנו יסוד נפלא: אמונת היחוד הזאת תלויה במה שאנחנו פועלים בנפשנו אהבה לזולתנו, מתוך שאנו מאמינים ב'אחדות הפשוט', שבאמת על אף הפירוד והשוני שבינינו לבין זולתנו אולם באמת הכל 'אחד' למעלה בשרשו. אהבה זו מעוררת בלבנו את האמונת היחוד שאכן אין שום רצון אחר בעולם מבלעדי רצונו יתברך, ועל ידי זה כאמור מתעורר הרצון בלבנו להיות כרצונו. אבל כאשר ח"ו יש פירוד לבבות, אזי נפגמת גם אמונת היחוד ח"ו ועל ידי זה הרצון נקלש.

"ועל כן - מוסיף שם רבי נתן - כל מה שישיראל נכללים ביחד ביותר, זוכים ביותר להיכלל ב'אחד', ונכללים בהרצון. ועל כן ואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה, כי עיקר התורה הוא הרצון, ואי אפשר לזכות לרצון כי אם על ידי אהבה ואחדות כדי להיכלל ברצון האחדות יתברך, כי ישראל עם קדוש הם בבחינת אחדות כי הם ממקור האחדות וכל ישראל חשובים כאיש אחד".

בחג השבועות בעת מתן תורה אחר חמישים ימי רצון וכיסופין הגיעו ישראל לשלמות הרצון והאיר אז מצח הרצון, וכל זה מכח אמונתם הבהירה והשלמה ביחודו ואחדותו יתברך שאין רצון אחר מבלעדי רצונו, מה שגרם להם לרצות בכל לב להיות כרצונו. ואמונה זו באה להם מכח האחדות המופלאה שהיתה אז ביניהם, וכמו שדרשו חז"ל (במכילתא) על הפסוק 'ויחן שם ישראל נגד ההר - כאיש אחד בלב אחד', האחדות למטה הביאה אותם להאמין באחדות למעלה והיא שהולידה את הרצונות דקדושה שהיו שורש הכח לקבלת התורה.

וכהמשך דבריו שם: "על כן זכו לקבל את התורה בשבועות שהוא בחינת רצון, כי בשבועות נתגלה להם כזקן שהוא התגלות הרצון בחינת רעוא דרעיון מצח הרצון, כי על ידי האחדות המופלא שהיה ביניהם אז, כמו שכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר ואמרו חז"ל, ויחן, כולם כאחד באחדות גדול, על כן זכו להיכלל בשבועות ברעוא דרעיון שעל ידי זה קיבלו כל התורה שהיא בחינת רצון".

כולנו מכינים עצמנו לחג השבועות ולקדושת קבלת התורה, זה בלימוד שעות רצופות וזה מטהר עצמו בסילודין, זה בהתבוננות במהות קדושת החג וזה בהוספת קדושה, אבל כל נשכח גם את העיקר הגדול הזה: להכין עצמנו היטב בימים קדושים אלו להסיר מלבנו כל טינה ושנאה, ולדון הכל לכף זכות ולהביט על הטוב שבכל אחד, עד שתתעורר אהבה ואחדות בינינו, כי רק כך יכולים לעורר אמונת האחדות והרצון שהיא היסוד לרצונות וכיסופים שבהם הכל תלוי.

כואב לו, הוא עומד כבר ימים ספורים קודם חג השבועות, ועדיין לבו אטום. היכן הם הרצונות והכיסופין הבורחים שהם כידוע עיקר הכלי לקבלת התורה. במקום לכסוף לרוממות ולהתקרבות לה, לבו נמשך לדאגות הפרנסה ולשאר דאגות של קנאה וכבוד. מה עושים, איך מעוררים את הרצונות האמיתיים!?

ה'רצון' הוא עיקר הכלי לקיום התורה, וכדבריו הבורחים של רבי נתן: "אי אפשר לקיים התורה והמצוות כי אם על ידי בחינת רצון, כי עיקר עבודת ה' הוא בחינת הרצון. וכל אחד מה שמרגיל עצמו לחזק רצונו וכיסופיו וגעגועיו לה' יתברך ברצון חזק ביותר, כמו כן הוא זוכה להתקרב לה' יתברך ולתורתו ולמצוותיו. וכל העליות מדרגא לדרגא וממעלה למעלה שצריך כל אחד מישראל לעלות בכל עת, הכל הוא כפי התגברות הרצון, כי עיקר הוא הרצון" (ליקוטי הלכות, ערב ג, ל).

אבל מה עושים כאמור כאשר הרצון כה קלוש? - העצה הפשוטה והעיקרית היא כמוכח, לצעוק על זה בעצמו. וכפי שרבי נתן משתתף על כך במכתב לבנו: "השם יתברך יזכה את כולנו שנזכה על כל פנים מעתה להכין עצמנו כראוי על חג השבועות הקדוש הבא עלינו לטובה, לשפוך לבנו כמים נוכח פני ה' כמה אנו רחוקים מקדושת שבועות שהוא שֶׁכֶל גדול ודק ורחמים גדולים ופשוטים רחמים רבים מאד, אולי יִתְעַרְרֵנו לנו שנזכה על כל פנים מעתה לשום כל תשוקתינו וכוספינו ורצונינו ותקותינו להתקרב אליו יתברך באמת בכל יום מחדש בכל מקום שהוא, ואיך שעובר על כל אחד יבקש משם את השם יתברך בכל יום בכל מקום שהוא, כי לית רעותא טבא דאתאבד, ולא נשים זהב כסלינו ח"ו כי הכל הבל, ובין שיהיה להאדם ממון בין לאו יכלה ימיו בשוה" (עלים לתרופה, מכתב תכ"ו).

אבל ננסה להביט בעצה נוספת ועמוקה שרבי נתן מעורר אותנו האיך לזכות לרצונות אמיתיים, שהם עיקר הכלי לקבלת התורה:

עיקר הסיבה שגורמת לאדם לרצות משהו, היא, מפני שמבין שהדבר הזה נצרך לו, וככל שמבין יותר את הכרחיות הדבר עבורו ושאי אפשר לו להימלט או להיפטר מצורך זה, כן יגדל רצונו להשיג זאת. בן אדם יכול להתפשר על דברי מותרות, אולם על פרנסה קיומית הוא לא יוותר, ועל אף כל הקשיים והמעברים יוסיף לרצות ולייחל ולקוות שידו תשיג את הנצרך לו.

כן גם ברוחניות, הסיבה להתעצמות הרצון היא, ההכרה הברורה והאמונה הבהירה שרק ה' ית' לבדו מנהיג את העולם ברצונו ושאינו שום רצון אחר בעולם שיכול לפעול דבר מבלעדי, ובין כך הוא יתברך יביא את העולם לכך שיתמלא רצונו ואין מקום להימלט ממנו. וככל שהדברים מבוררים יותר והאמונה חדה יותר, כך מתעורר לב האדם לרצות את הישועה הרוחנית, שהרי בין כך לא יוותרו לו ואין מקום שיוכל לברוח לשם, כי כל חייו הנצחיים תלויים בזה, והש"ת בין כך יגמור כרצונו.

כך, שהרצון נפעל על ידי ההכרה ביחודו ואחדותו של השם יתברך, "שמאמינים שהכל מתנהג רק ברצון האחד הפשוט לבד ואין שום רצון בעולם, רק רצון אחד של הבורא היחיד יתברך שמו

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
נתן לקבל את העילון באימיל מידי שבוע

הדל"נ 7:03 - נין החמה 5:30 - מוזיק"ש 8:11
צאת השבת 8:21 - צאה"ש לר"ת 8:57

תַּאֲוֹת הַסְּטִים...

אך, שימו לב, וזכרו היטב היטב:

באחרית הימים, מי שיחכה לסטים ומפוארים בעבודת ה', יכול כבר עכשיו ללכת לישון!

מיום שחבר בית המקדש, באחרית הימים, אין סטים שלמים! יש רק כרכים בודדים או פגומים... ומי שלא מתאים לו להתבזות ולקנות כרך בודד ופגום, יישאר ריקן מכל...

כך כותב מוהר"ת בפירוש, וזה לשונו:

"כי מיום שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֲשָׁכוֹ הַמְּאֹרוֹת, כִּי אָז נֶאֱמַר 'חֲשֹׁךְ הָשָׁמַיִם בְּצִאתוֹ יָרֵחַ לֹא יֵגִיעַ אֹרֶךְ, וְאֵנִי מְחַיֵּין עֲצָמָנִי בְּמַעֲט דְּמָעַט אֹרֶךְ הַמָּאִיר עֲלֵינוּ מִתּוֹךְ עֵמֶק הַחֲשָׁךְ אֶפְלָה הַזֹּאת. וְעַל כֵּן בְּכָל הַמִּצְוֹת וּבְכָל הַקְדָּשׁוֹת, אִם נִרְצָה חֶסֶד וְשִׁלּוֹם לְהַמְתִּין עַד שְׁנוֹכַל לְקַיֵּם הַמִּצְוָה בְּבִהֲרִיּוֹת וּבִזְכוּת וּבִצְחוֹת גְּדוֹל כְּרָאוּי, כָּבֵר כְּטָלָה כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת חֶסֶד וְשִׁלּוֹם חֶסֶד וְשִׁלּוֹם" (ליקוטי הלכות, קריאת התורה ו,ו).

והוא חוזר על הדברים, גם במקום אחר, וכותב:

"כי אין אנו יכולין לקיים שום מצוה בשלמות, כי אף על פי שאנו מקיימין המצוות גם בגלות, אבל אין אנו יכולין לקיים שום מצוה בשלמות הראוי, כי כמה מצוות אי אפשר לקיים כלל בגלות כמו קרבנות וכו'. ואפילו המצוות שמקיימין, אינם בשלמות הראוי, וצריכין יגיעה גדולה לקיים איזה מצוה כראוי" (ליקוטי הלכות, מתנה ה,י).

ואת הסטים החסרים, אנחנו משלמים עם הרצון והכיסופים. "כי איך שהוא, אף על פי כן רצוננו וקספנו חזק ותקפיף מאד מאד לשוב לה' יתברך בכל עת. ועל כן על ידי הרצון, אנו משלמינן כל המצוות, כמו שאנו אומרים קדש כל מצוה 'הי רצון מלפניך קאלו קיימתיה בכל פְּרִטְיָה וְדִקְדּוּקָיָה וְכִנּוּתִיָּה' ... כי עקר קיימנו על ידי הרצון שעולה עד אין סוף, כי גם במדרגה המתחננה מאד יכולין לכסף עד אין סוף" (שם).

ומי שלא מתאים לו לקנות את הכרכים הבודדים והפגומים, ומחכה לסט שלם ומפואר - יכול ללכת לישון ולחכות לביאת המשיח, ולקום אז כעני ואביון...

וכשנהיה מוכנים לחטוף ולשמוח בכל כרך בודד, נגלה עד כמה קרוב אלינו הדבר מאד, בפינו ובלבבנו לעשותו!

חבל לו על הכסף... לעומתו, לומד דף היומי או המגיד שיעור, אין להם שום תאוה לסט; יש להם תאוה להבין מסכת מגילה או יבמות בהבנה ברורה ובהירה. ולכן, הם קונים את הגמרא הבודדת בשמחה.

כמובן שגם "לומד דף היומי", ישמח אם לאחר כ-7 שנים יצטברו אצלו כל הכרכים, ויהיה לו סט שלם של 'מתיבתא', אבל לא זה מה שדוחף אותו בעת קניית המסכת...

עד כאן המשל. ועתה, הנמשל:

גם בעבודת ה', יש לנו "תאוות הסטים"!

כשאנחנו חושבים על עבודת ה', אנחנו כל הזמן חושבים על סטים מושלמים: סט של התמדת התורה, סט של תפילה במתינות והתלהבות, סט של מידות טובות, סט של שמירת עיניים, סט של קימה בחצות הלילה, וכן הלאה.

וכשאנחנו רואים שלא ניתן להשיג סט שלם, רק כרכים בודדים או פגומים. אנחנו עוזבים את השטח...

אין לנו חשק לקנות כרכים בודדים.

אם אין לנו סט של התמדת התורה - אין לנו חשק ללמוד סתם ככה, משנה בודדת בכל יום, או פיסקה במדרש על פרשת השבוע; הרי אני ממילא לא 'מתמיד' גדול, אז מה ארוויח מאיזה פיסקה במדרש?...

אם אין לנו סט של תפילה במתינות והתלהבות - אין לנו חשק לבוא סתם ככה איזה יום, מוקדם לביהכ"ס, ולהתיישב ולהתפלל במתינות מילה במילה, בכוונת הלב ובהתלהבות; הרי אני ממילא לא איזה 'דאווענער' גדול...

וכן הלאה, על זה הדרך, בכל התחומים בעבודת ה'.

אנחנו עומדים וממתינים עד שייצאו סטים שלם, ואז נקנה את כל הסט בשמחה! אבל אם לא ניתן להשיג כעת רק כרכים בודדים ופגומים, אין לנו סיבה לקנות...

לקראת חג השבועות הבעל"ט, בו מתעוררים הלבבות לקבל את התורה מחדש - נשוחח בס"ד על תאוה שאינה מוכרת כל כך, אבל רוב בני דורנו סובלים עליה קשות. "תאוות הסטים".

התאוה הזאת, היא תאוה עדינה ודקה כל כך, עד שבמבט שטחי לא מבינים כל כך מה רע בה. אך לאמתו של דבר, היא גורמת לאדם הפסדים עצומים בעבודת ה'. ומי שזוכה להיפטר ממנה, יכול להתעשר בעשירות רוחנית עצומה.

ובכן, "תאוות הסטים", היא תאוה: לא לקנות ספר בודד, רק סט שלם!

והרי לכם דוגמה פשוטה ושכיחה:

אדם רגיל מן השורה, לא ישקיע 110 ש"ח ביום חול בהיר, לקנות מסכת מגילה או מסכת יבמות עם פירוש "מתיבתא".

אולי, אם יהיה לו כסף לקנות סט של ש"ס שלם עם פירוש מתיבתא - הוא יקנה אותו, כדי שיהיה לו ש"ס כזה בבית. אבל סתם לקנות עכשיו מסכת מגילה או יבמות ב-110 ש"ח, זה נראה לו בזבוז של כסף.

מאידך, מי שלומד "דף היומי" בכל יום, ורוצה ללמוד את הדף היומי בהבנה ובעומק, או מגיד שיעור שצריך לומר כל יום שיעור בעיון במסכת יבמות - אנשים כאלה, לא ירגיש שום בזבוז של כסף, בכך שהם קונים מסכת בודדת. אדרבא, הם יקנו את הכרכים הבודדים בכסף מלא, מתוך שמחה גדולה.

מה החילוק בין הקונה הרגיל לבין אותם קונים?

פשוט מאד:

קונה רגיל מן השורה, אין לו תאוה כעת להבין מסכת מגילה או יבמות. מה שבכל זאת דוחף אותו לקנות ש"ס מתיבתא, זה: תאוות הסטים! הוא מתאוה שיהיה לו בבית סט מפואר של ש"ס מתיבתא... הוא מתענה על המחשבה, איך שהוא ממלא 3 מדפים שלמים, עם כרכי 'מתיבתא', כרכים עבים ומכובדים, מבריקים ונוצצים, מדיפי ריח דפוס טרי...

אבל, סתם לקנות כרך אחד, ולהכניס אותו בארון הספרים -

פניני התחזקות והתעוררות

שנערכו ונעבדו מתוך איצרות שיחותיו של הגר"מ שבעטער שליט"א

שביבי אור

סגולת אמירת ספר תהילים

אמירת תהלים

אף בלי התלהבות פועלת גדולות ונצורות

עלינו להתמיד תמיד באמירת פרקי תהלים, ואפילו כשאין מרגשים נועם האמירה, אל לנו להתפעל ולחשוש מכך כלל, ואין לנו להתיימשך מלומר עוד, אלא נראה לשקוד על דלתי ספר התהלים, ולומר שוב ושוב בהתמדה ובשקידה, אתה עשה את שלך, אמור ואמור, פתח פִּיךָ והוצא את תיבות התהלים ממנו, עם או בלי התלהבות, המשך בעוז ובגבורה ואמור ללא הרף, תחפש בפסוקים ולו תיבה אחת אשר על ידה תוכל לעורר את נפשך להשתוקקות להשי"ת, ואם אינך מרגיש מאומה בפסוק זה, אולי ירחם ה' ויתעורר ליבך בפסוק אחר, ואם לא בפרקים הללו - אזי בפרקים הבאים, ובלבד שלא תרפה מאמירה, אמור ואמור, כי באמירה לחוד אתה מגביר את שאיפתך והשתוקקותך, ומעורר את הרצון דקדושה שבקרבך, ולכן אמור עוד תיבה ועוד תיבה, עוד פסוק ועוד פסוק, כי הוא חייך ותיקון נפשך.

אנשי שלומינו מסוגלים היו להתעכב זמן רב ושעות ארוכות על פסוק אחד או על פרק אחד, ואמרו אותו עוד פעם ועוד פעם, בהשתפך נפשם לה'.

וזאת צריך שתדע ותחרוט בליבך היטב, שהפסוקים

לכבוד חג השבועות, העלינו עלי-גליון כמה שביבי אור בענין דוד מלכא משיחא וסגולת אמירת ספר התהילים

'בדחא דמלכא'

הזוהר הק' קורא לדוד מלך ישראל "בדחא דמלכא", שהיה תמיד מזמר לפני הקב"ה ורוקד ושר לפניו, והודה ושיבח והילל תמיד את השי"ת. ובזהר הק' מובא שגם כשהיה דוד בצרותיו הגדולות ביותר, והיה מרבה בתפילה ובתחנונים, היה מפסיק באמצע והלך לשמח את הקב"ה בשירות ותשבחות.

ובמדרש שוחר טוב מובא, שהתהלים הרי נאמר על ידי עשרה צדיקים, עם כל זה חפץ השי"ת לשמוע זאת מפי דוד, כמו שנאמר שהקב"ה היה בוחר בשרי דוד, לדוד היה הקול הנאה ביותר, ואת הרגש הנפלא ביותר בשריה, ואת ההשגות האלקות הגדולים ביותר להודות ולהלל להשי"ת, לכן הוא נקרא "ידידו של הקב"ה" שהיתה לו אהבה עצומה להיות בשמחה ולשמוח לפני הקב"ה, לשיר ולזמר לפניו.

ואנו רואים בדברי הימים שיש כמה פרקים שהפך עולמות עבור שירת הלויים שתהיה כתיקונה ובשלמותה, הוא תיקון עבורם הרבה כלי זמר, וכל מיני שירים, וגם הוא אשר סידר את משמורות הלוי, וכל הכוונה שלו היתה להכין את השירה בבית המקדש שתהיה בשלמותה הגדולה והמופלאה ביותר.

והתיבות הללו, אמר דוד המלך ע"ה לזמנינו הנוכחי ממש - הכללי והפרטי, ועל כל מעבירך משברך וגלך, הכין דוד מלך ישראל תרופה ומזור בספר התהלים, כי כל הבקשות והרצונות וכיסופים הנצרכים לך, הכל באשר לך, גנוזים המה בתוך פרקי נעים וזמירות ישראל, ולכן אתה אל תרפה ואל תחשה מאמירת פרקי התהלים בכל עת וזמן ללא הרף, והישועה והקרבנות אלקים בוא תבוא בעזרתו ויתברך.

לא מפסידים זמן מאמירת תהלים

ידוע שהיו צדיקים וגדולים שהיו גומרים בכל יום כל הספר תהלים, וראו הצלחה גדולה בפעלם, כן מסופר על הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל מרא דארעא קדישא ורבן של ישראל, שהיה אומר את כל ספר התהלים מידי יום ביאמו, ומקורביו התפעלו על זאת, מאין לו זמן פנוי לזה, והלא הוא טרוד ועסוק בעניני הכלל והפרט, ברבנות ירושלים וארץ הקודש, ובעסקנות למען המוני ישראל, ואולם האמת יורה דרכו כי דייקא על ידי אמירת התהלים נתיקיים בו 'ויהי ה' את יוסף' ויהי איש מצליח' (בראשית ל"ט ב'), כי השי"ת היה בעזרו והיה לו זמן לכל הדברים כולם, שכל דיבור שהוציא מפיו קלע למטרה הנכונה, וכל עשיה שעשה הצליחה, וזאת רק משום שהיה מרבה באמירת תהלים, לכן היתה הברכה שורה במעשי דידי.

ברכת 'משנה הבריות' על פיל וקוף

ניכר בו חכמה נפלאה וגבורה עצומה.

בני אדם שנשתנו בדור המבול

במלאכת שלמה (כלאים פ"ח מ"ז) הביא בשם החכם החסיד המקובל ר' משולם זצ"ל שבזמן דור המבול נפרע הקדוש ברוך הוא מן האנשים והפעם לקופים ופילים, ומברכים על זה שהיו בני אדם בשרשם ונשתנו. ויש להעיר שבגמרא **סנהדרין** (טז) מובא ש'בדור הפלגה' נהפכה כת אחת לקופים, ולא בדור המבול.

השולחן ערוך הרב השמיט הלכה זו

כלוח ברכת הנהנין (פ"ב) ובסדר **ברכת הנהנין** (פ"ג) השמיט הלכה זו, וכתב לברך ברכת משנה הבריות רק על בני אדם שיש להם מומין, ולא הזכיר שיש לברך גם על ראיית פיל וקוף.

אפשר שאין לברך רק על פיל וקוף מלומד

אפשר שהשולחן ערוך הרב מפרש כשיטת המאירי והיעב"ץ שהברכה היא על כך שהם מלומדים כבני אדם, ולדעתו אין לברך רק על פיל ועל קוף מלומד, וכיון שאין קופים ופילים מצויים בינינו ואין בני אדם מרגישים את חכמתם ואת התנהגותם אין בני אדם מתפעלים מהם יותר משאר חיות ואין לברך על סתם ראייה (ו"ל שמטעם זה השמיט השו"ע 'קיפוף' אף שנזכר בגמרא ברכות נח: כיון שאין ידוע לנו חכמתם).

וגם אם יזדמן פעם פיל או קוף מלומד, כיון שאין רגילים בהם וצריכים להסתכל בהם ולהתבונן הרבה, אין ראוי לברך עליהם, כפי שכתב **הקב הישר** (פ"ג) 'אף שיש לאדם רשות לראות בריות משונות הבאות ממדינות מרחקים ועל זה תקנו חכמינו ז"ל וקבעו ברכה 'ברוך משנה הבריות'. מכל מקום לא ישיבע עינו בהסתכלות, ולא יראה בהם כי אם דרך ארעי, כי מאור העינים רומזין בד' גוונין שהן נגד אותיות שם ה', ואם הן אדם רואה בראייתו בריות טמאות, אז הוא ממשיך רוח הטומאה החופף עליו בזה הדבר, והוא הגורם אחר כך להסתכל בדבר היותר גרוע, המביא האדם לידי מכשול'. ע"כ.

פשטות ההלכה לברך עליהם

אמנם שאר הפוסקים הביאו דין זה להלכה למעשה, וכן מצינו לכמה גדולים שנהגו כן: **בספר תהילת חיים** (ח"ב עמ' קפג) מובא שהרה"ק **בעל הדברי חיים מצאנז** ז"ע כשהיה פעם אחת בוינה הלך לגן החיות כדי לברך ברכת משנה הבריות על הפיל [יש שהביאו שלא רצה לברך על הקוף כיון שבא מדור הפלגה, וצ"ע המקור]. ובנימוקי **אורח חיים** (סי' רכה) להגה"ק ממונקאטש ז"ל כתב: 'בהיותי בברלין בגן המלך של חיות ודגים. ושם קופים ופילים וזכרתי שצריכים לברך ברוך משנה הבריות וברכתי הברכה'. וכן מובא (ארח"ח ח"א עמ' צד) **שהגרי"ל קנייבסקי** ז"ל לקח פעם אחת את ילדיו לאחד הגנים שהיה שם קופים וברך עמם ברכת משנה הבריות.

האם מי שראה פיל וקוף בקטנותו יכול לברך

אמנם עדיין יש להסתפק האם מי שכבר ראה בקטנותו פיל או קוף יכול לברך כשיראה אותם שנית.

השבוע למדנו **בשולחן ערוך** (סימן רכה ס"ח ט) שמברכים ברכת 'משנה הבריות' כשרואים אדם שנולד עם מום מתחילת לידתו, כמו: כושי, גנס, תגר, קיטע, סומא, ועוד כמה מיני מומין הנמנה בשולחן ערוך. וכמו כן מברכים על ראיית פיל וקוף 'משנה הבריות' בשם ומלכות.

ברכה על שינוי מחודש מטבע העולם

ברכה זו אינה באה על ההתחדשות וההנאה שהאדם מרגיש בראייתו, כמו מי שרואה את חברו לאחר שלושים יום ושמן ונהנה מראייתו, או כמו מי שרואה פרי חדש ושמן בראייתו, אלא על עצם הדבר שרואה סוג של בריאה מחודשת מברך. וכך כתב **המאירי** (ברכות נח:) 'ראיית הדברים המחודשים אף בלא הנאה ואף בלא צער ראוי לברך עליהם', כלומר כשאדם רואה אדם מחודש שאינו רגיל בו, הרי הוא מתעורר בעצמו לצאת משכחת הטבע, ונזכר שיש מי שברא ומנהיג העולם, ועל כן מברך שהקב"ה הוא זה שברא העולם. וכך כתב **בשולחן ערוך הרב** (סברה"ג פ"ג ס"ט) שברכה זו אינה על הנאה, אלא שעל ידי הראייה נזכרים בשבחו של מקום ברוך הוא (וזה כשיטת הב"ח שם ס"ג).

וזה לשון קדשו **של החזון איש בספרו אמונה ובטחון** (פ"א אות ז'): 'רב ההרגל מכהה את רגש התפעלות הנפש הראוי מכל חי באשר הוא חי, ולעומת זה יש התפעלות הנפש ממינים מיוחדים שאין מציאותן מצויה כל כך כמו הרואה פיל וקוף... וכן טבע האדם להשתונם מן הבריות המשוונות לקווי מומין או גנס ביותר או ארוך ביותר, התפעלות זו יסודה בדמיון ולא בשכל'. ע"כ.

איזה שינוי יש בפיל וקוף?

יש להבין, שהרי ברכת 'משנה הבריות' נתקן על 'שינויים', כי השינוי הוא דבר מחודש אצל האדם ומתפעל ממנה ומעורר אותו. ואיזה שינוי יש בפיל וקוף, שמברכים עליהם משנה הבריות?

מצינו בזה כמה פירושים, כדלהלן:

קוף ופיל משונים קצת מבני אדם

המאירי (שם ועירובין לא:) מפרש שהפיל והקוף דומים במקצת דברים לבני אדם; אפשר לגדלם עם בני אדם וללמד אותם לעשות על פי ציווי, ואפשר ללמדם שבעים לשון. ולפי שהם נראים קצת כבני האדם... וכבני אדם משונים, מברכים עליהם.

וכדברים אלו כתב **בתפארת ישראל** (יכין כלאים פ"ח מ"ה) שיש מין קוף גדול בקומת וצורת אדם ממש, רק שזרועותיו ארוכים ומגיעים עד ברכיו ומלמדים אותו לחטוב עצים ולשאוב מים וגם ללבוש בגדים כבן אדם ממש, ולהסב על השולחן ולאכול בכף ובסכין ובמזלג, ובזמניו אינו מצוי רק ביערות גדולות שבאמצעות אפריקא, ע"כ.

נשתנו בחכמתם לערך שאר הבריות

היעב"ץ במור וקציעה (סי' רכה) כותב שמברכים על החכמה הנפלאה שיש בחיות אלו, שהם בריות נפלאות בערך שאר הבריות כלפי האדם, כי הקוף מתדמה בקצת מעשיו לאדם, והפיל

דיני פרחים בשבת ויום טוב

מחשש 'תולש', ואסור להחזירם למים מחשש 'זורע'. ויתכן שאסור גם לטלטלם ממקום למקום, מחשש שעל ידי זה מקרב ומרחק המים מהפרח (וכ"כ פס"ח שם אות כא).

פרחים התלויים בבית

פרחים ועשבים לקישוט התלויים על קיר הבית, על חבלים, על הארון קודש, ואינו עשוי לטלטל ממקום למקום, הרי הם מוקצים, לפי שאינם ראויים לכלום (עי' שלו ס"ק נג וס"י תצד סק"ט), ואם מקפיד שלא לטלטלם כדי שלא יתקלקלו הרי הם מוקצים מחמת 'חסרון כיס'. ולכן אם נפלו אסור להחזירם למקומם, אבל מותר להריח בהם בלי לגעת בהם (סי' שלו משנ"ב סקמ"ח).

פרחים בתוך עציץ אדמה

פרחים הצומחים בתוך עציץ אדמה, אין לטלטל העציץ כלל ממקום למקום אפילו אם העציץ נקוב, הן מחשש אסור מוקצה של העציץ, והן שלפעמים יש בזה חשש אסור תולש וזורע מחמת קירוב וריחוק מקום היניקה (סי' שלו ס"ח ושעה"צ סקל"ח ושש"כ פכ"ו הע' ו).

אם הדרך לטלטל העציץ בימות החול ולהריח בו, הגם שאסור לטלטל העציץ, מותר לגעת בפרחים רכים שאינם נקטמים, ומותר גם להריח בהם, אך יזהר שלא לתלוש מהם (סי' שלו ס"י ומשנ"ב סקמ"ח).

סידור פרחים

אסור לקבץ מיני פרחים ביחד בשבת ויום טוב, ולעצב אותם בתוך אגודה אחת בכלי לנוי, ויש בזה חשש **מְעַבֵּר** (קצוה"ש סי' קמז בבה"ש סי' מט) ותיקון כלי (אג"מ ח"ד סי' עג), ולפעמים יש בזה גם חשש בורר.

פרחים שאינם נפתחים בצנצנת מים

פרחים בצנצנת מים שמונח על השולחן לנוי, ומיועד לטלטלו ממקום למקום כפי המצטר, מותר לטלטלו ממקום למקום בשבת ויום טוב ואין בזה חשש מוקצה, כיון שמייוחד לטלטל לנוי (סי' תצד סק"ט), ומותר להרימו מהקרקע או להורידו ואין בזה חשש תולש או זורע.

גם מותר להוציאם מתוך המים ולהחזירם באותם מים, אך אסור להחליף מים חדשים בצנצנת משום 'איסור טירחא'. וכמו כן, אין להוסיף לכתחילה פרחים נוספים בכד שלא היה שם מערב שבת משום 'איסור טירחא' (סי' שלו ס"ק נד), ולהוסיף מים בתוך הכד, ביום טוב מותר, ובשבת אסור (סי' תרנד).

פרחים הנפתחים בצנצנת מים

כתבו **הפוסקים** שאם יש בכד פרחים שעתידים להיפתח מהמים, אסור להחזירם אפילו באותם מים, משום 'איסור זורע' (שם). אמנם להוציאם מן המים מותר ואין בזה 'חשש תולש', רק לא יחזירם בחזרה למים (כ"נ) מסתימת הפה' וכ"כ שש"כ פכ"ו הע' כו ובפרט לפי מש"כ הכה"ח סקע"ז).

אין בפרחים אלו איסור מוקצה ומותר לגעת בהם. ובספר **מעשה איש** (ח"ה עמ' יח) מסופר **שהחזון איש** אסר להזיז צנצנת פרחים עם מים ואמר שעל ידי הנוגעת נחשב כאילו משקהו מים. אך, בספר **נשמת שבת** (ח"ו סי' רמג) התייר לטלטלם ממקום למקום בנחת, וכן מסתבר.

פרחים שניתוסף בהם גידולים

פרחים שניתוסף בהם גידולים ושרשים בתוך המים, אסור להוציאם מהמים

האדם לזכור צורת פרצוף האדם עם כל תבניתו וצבינויו ולכן לאחר שכבר הכיר וראה את האדם עם מומו, שוב אינו מתפעל כל כך מתבניתו כשפוגש אותו. אבל פיל וקוף דומה לשאר ברכות הראיה ואין אדם זוכר אותו פיל ואותו קוף דוקא.

רואה פיל או קוף מל' לל' יום

ונראה עוד דפיל וקוף מותר לכל השיטות לברך אחר ל' יום, וכך מבואר **בחיידושי הרא"ה** (ברכות נח:) דרך על מומי בני אדם יש אומרים שאין מברכים רק בפעם הראשונה, שהמום היא דבר משונה רק בפעם הראשונה ואחר כך מתרגלים אליו, אבל פיל וקוף שמברכים על עצם תבניתם הרי זה כימים נהרות וגבעות שמברכים עליהם בכל שלוש יום.

ולפי זה מותר לברך על פיל וקוף 'משנה הבריות' בשם ומלכות לאחר שלושים יום, וכן נראה ממה שנהגו הגדולים הנ"ל לברך, שמן הסתם כבר ראו מימיהם פילים וקופים ואף על פי כן בירכו. אמנם **בקיצור שולחן ערוך** (סי' ס"ג) משמע שגם על פיל וקוף אין לברך רק בפעם הראשונה, ואם כן לשיטתו אין לברך פעם נוספת בשם ומלכות.

וְעַל לְמוֹד הַפּוֹסְקִים הַזֵּהִיר מְאֹד מֵאֵד בְּיוֹתֵר מִפֶּלַח הַלְמוּדִים... וְהוּא תַקֵּן מְדוּל מְאֹד מְאֹד...
וְאָמַר, שֶׁפֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְהִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם 'פּוֹסְקִים' וְלֹא יַעֲבֹר.

בע"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלוחה 433 בקול אנ"ש

יחיד בדורו בחכמת אלקים

הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זיע"א

בעל אילה שלוהה וזרע קודש

זורח השמש וכא השמש

נולד בחג השבועות שנת תק"ך, יום הסתלקות מוראא הבעל שם טוב זי"ע, לאביו הגאון רבי מנחם מענדיל אב"ד לינסק צצוק"ל, ולאמו הרבנית בת הגה"ק רבי יצחק הלוי הורוויץ מהמבורג צצוק"ל. הוא הסתופף בצל המגיד הק' רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זיע"א, הרה"ק בעל הנועם אלימלך מליזענסק זיע"א, הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זיע"א, הרה"ק המגיד רבי ישראל מקאזניץ זיע"א, הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א. אולם בעיקר נודע כתלמידו המובהק של הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א.

כיהן ברבנות ראפשיץ, ונודע כחכם וחרף חכימא דיהודאי. צדיקי דורו העידו עליו שנשמתו חוצבה ממצות סוכה, ואכן כרמז לכך נסתלק ביום כ"ו לספירת העומר - סוכה, בימיו האחרונים נסע ללאנצהוט שם נסתלק ביום י"א אייר תקפ"ז, וציוה לחרוט על מצבתו "יחיד הדור בחכמת אלקים".

ביקר בהיכלו ושמע תורה

כידוע כיתת הרה"ק מוהרנ"צ מראפשיץ זי"ע את רגליו לחלות פני מאה וחמישים צדיקים מתלמידי אור שבעת הימים קדוש ישראל הבעש"ט זיעוועכ"א.

בהיות רבינו זיע"א בלעמבערג בא הרה"ק מראפשיץ צצוק"ל לבקרו, ורבינו זי"ל אמר לו תורה.

התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל

בספה"ק "זרע קודש" להרה"ק מראפשיץ (שנדפס לראשונה בשנת תרכ"ח) מביא בפרשת וארא ביאור על הפסוק "וידבר משה הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה" וגו' ומתחיל **הביאור במילים "הנה כתוב בספרים" ומביא שם בהמשך דבריו את דברי רביה"ק ז"ל בתורה "התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל" בליקו"מ תניא תורה כ"ה כלשונם, מילה במילה!**

הרי"ף היה רבו הראשון

רבי נפתלי אמר פעם, שהגם שהעולם סבורים שהרבי העיקרי שלו הוא הרה"ק אלימלך מליזענסק זיע"א - אמת הדבר, אולם עיקר הרבי שלו היה הרי"ף. כי בעת ששהה אצל רבו הרה"ק רבי אלימלך בליזענסק היה מתאכסן בקיטון צר בביתו של האופה שם, והיה יושב והוגה בלימוד הרי"ף ללא הרף עד שהרגיש בנפשו שהרי"ף נחשב לרבו ממש, וברוב דביקותו קרא פעם בסערת לבו ואמר: "מורי ורבי הרי"ף למדני דרך ה'", ואכן בקשתו התמלאה והרי"ף התגלה אליו ולימדו דרך ה'.

בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני

סיפר נכדו הרה"ק רבי אברהם שמחה במברנוב צצוק"ל, כי המופת הראשון שפעל היה עוד אצל רבו הרה"ק מליזענסק זיע"א. היה זה פעם בימות הקיץ כאשר השמש ליהטה ויקדה, ומרוב החום יצא הרה"ק מן הבית ללמוד עם התלמידים בפתח הבית לרוח היום, באותה שעה עסק הרה"ק עם החבראי קדישא בעניינים נשגבים גבוה מעל גבוה. והנה מבחין רבי נפתלי ביהודי פשוט המתקרב ובא לבית הרבי, והבין רבי נפתלי שלבטח הגיע היהודי כדי לבקש על עניני גשמיות ומסחר וכדומה, ולא רצה שיוטרד רבו כעת מעסק

הלימוד שלו, אי לכך מיהר רבי נפתלי וניצב לפני היהודי ושאלו מהי מטרת ביאתו לכאן. בתחילה לא אבה היהודי לענות לו, אולם כאשר ראה שחכם את הדרך בעדו נאלץ לספר לו שגנבים פקדו את ביתו ורוקנו אותו מכול וכול והשאירו אותו בעירום וחוסר כול. והנה ידוע היה, שכל אימת שהיו מספרים לפני הרבי ר"א על גניבה שהתרחשה אצל מאן דהו, היה מוציא את שרוול בית ידו של כותנתו והיה מנענעו ואומר 'כך ינענעו השי"ת את הגנב במכאובים עד שישב את הגניבה אשר גנב'. כך עשה כעת גם רבי נפתלי שנענע את שרוול בית ידו ואמר כנ"ל, ופטר את היהודי לחיים ולשלום, ולא נטרד הרבי ר"א מתלמודו.

ואכן כאשר אמר כן היה, והגנב החזיר את הגניבה בשלמותה. או אז שב היהודי להרבי ר"א להודות על ברכתו, וכשנכנס אל הקודש פנימה הבחין היהודי שאין זה אותו הצדיק שברכו, ובכל זאת סיפר לפני הרבי את כל אשר קרהו. הרה"ק הבין שידו של תלמידו רבי נפתלי בדבר זה ושלח לקרוא לו ודרש ממנו להסביר איך הוא מונע מיהודים להגיע אליו ומאין לקח את העזו לפעול בביתו וברשותו כנ"ל. נענה רבי נפתלי ואמר: יאמין לי רבינו שרק לכבודו ולכבוד תורתו של רבינו עשיתי כן שלא יוטַרד מלימודו, נענה לו הרבי בסבר פנים יפות: "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני".

בנתינת צדקה לא יחסר לו כלל

מצאנו בכתבי הגרי"מ שכטער שליט"א (גליוני הרי"ם - ספר מגדולי החסידות תולדות רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע), שבתקופה בה הסתופף אצל רבו הרה"ק מהר"מ מרימנוב זיע"א היה מעשה באיש אחד אשר הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב ברכו בעושר, ונעשה אותו איש עשיר מופלג, שאל הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ את רבי מנחם מענדל מרימנוב: מה ראה כבודו לתת לאיש אחד כל כך הרבה עשירות? השיב לו: אני ברכת את האיש הזה סתם בעושר, אבל האיש הזה הוא בעל צדקה גדול, וכידוע מדברי בעל הטורים על הפסוק (שמות יב, יב) ונתנו איש כופר נפשו לה', שהתיבה ונתנו נקראת גם למפרע ונתנו כלומר מסוף התיבה לראשה, לומר לך שכל מה שהאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו מאומה. וזה מה שהיה עם האיש הזה, שכשם שהוא נדבן גדול בלי גבול, כן נותנים לו מן השמים מידה כנגד מידה עושר בלי גבול.

התקשרותו לרבו החוזה מלובלין זיע"א

סיפור נפלא מובא בכתבי הגרי"מ שכטער שליט"א (גליוני הרי"ם - ספר אור המהרצ"ה זידיטשוב): אחר פטירת רבינו החוזה מלובלין, התוועדו יחדיו התלמידים הגדולים מהחברייא, והרה"ק מהר"מ מראפשיץ היה הולך ובוכה בלי הרף יותר מכולם, ויאמר רבינו הה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב אליו: ראפשיצער רב, וואס וועט אייך דען פעהלין ביי אונז? (מה יחסר לכם אצלו), ועמד הרבי מזידיטשוב במעמד כל החברייא והתחיל לספר אז ערך ב' שעות ממעלותיו ומדרגותיו והשגותיו וכו', ואחר כך נסע הרב מראפשיץ לאפסא ונשמע שמה מההתפארות שהתפאר עצמו מהרצ"ה לפני כל גדולי החברייא בלובלין, ושאל הרבי מאפסא להרב מראפשיץ על זה, שהוא היה אז שם באותו מעמד, אם זה נכון. ונענה לו הרב מראפשיץ, שמעולם לא ראה שפלות רוח גדול כל כך כמו שראה אז ושמע ממהרצ"ה מזידיטשוב בעת שסיפר ומנה ממדרגותיו והשגותיו בשתי שעות אלו לפני החברייא קדישא.

ברכת מזל טוב להר"ה מאיר ב"ר יאריב'לום הי"ו להג' הולדת הבן יה"ד שיובה לגללו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להר"ה מאיר ב"ר יאריב'לום הי"ו להג' הולדת הבן יה"ד שיובה לגללו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להר"ה אברהם משה חנון הי"ו להג' הולדת הבת יה"ד שיובה לגללו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להר"ה חיים מנדליאל שליט"א להג' אירוסין בנו הבח"ח אליהו דוד ני"ו עב"ג בת הרה"ח ה' משה ווייספיש שליט"א יה"ד שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א
ברכת מזל טוב להר"ה נתן הווי"ב הי"ו להג' הולדת הבן יה"ד שיובה לגללו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להר"ה ר' פנחס שלום ראפשיצער שליט"א להג' אירוסין בנו הבח"ח וואל צבי יעקב ני"ו עב"ג בת הרה"ח ה' אהרן ראטה שליט"א יה"ד שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א	ברכת מזל טוב להר"ה נתן סאפדין הי"ו להג' הולדת הבת יה"ד שיובה לגללו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להר"ה ר' ישראל מאיר גולדבלום שליט"א להג' אירוסין בנו הבח"ח שמואל ני"ו עב"ג בת הרה"ח ה' נתן ברי"ק שפירא שליט"א יה"ד שיובו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א

רבי מאיר מטעפליק (א)

"החיו אותי מאיר"

בשנת תקצ"ה בתקופת המחלוקת הגדולה, בעת שמוהרנ"ת היה באומאן, בא ר' מאיר מטעפליק לאומאן לקבל פני מוהרנ"ת ולהשתטח על ציון רבינו זי"ל, ומוהרנ"ת חיזק אותו במלוא חפנים, כזכור במכתבו של מוהרנ"ת בעלים לתרופה וז"ל:

"ג' תרומה תקצ"ה אומאן ... והנה אנשי טעפליק הלא הם ידידי ר' מאיר וכו' נשארו פה על השבת העבר ונתעכבו עד אתמול, ומן הסתם דיברנו הרבה, ור' מאיר אמר שנתעורר מאוד להשי"ת על ידי המחלוקת הזאת, וכך הוא האמת, כי ת"ל נתחדש לטובה בכמה בחינת, ות"ל החייתיו בדיבורי, וגם הוא וחבריו החיו אותי מאד, ובזה אנו רואים נפלאות ה' כי נרו לא תכבה לעולם, יאבדו הם ואלף כיצא בהם ודבר אחד מדברי קדשו אחור לא ישוב ריקם והוא גמר ויגמור, גם אמר: גאט פירט תמיד אויס" (עלים לתרופה, סי' קע"ג).

אור תורת רבינו

נוהג היה ר' מאיר טעפליקער לעשות סעודת ראש חודש בכל חודש, ופעם אחת אמר לחתנו ר' יעקב יוסף: לך והזמין לסעודה את החסיד הנודע ר' יצחק בער טעפליקער (מתלמידי מוהרנ"ת) לסעודה, אולם לך אליו לפנות בוקר קודם התפילה, כי כשמתחיל להתפלל הרי הוא מתפלל בהתלהבות וביגיעה גדולה, ומכאן זה נשאר ההתלהבות בו כל היום, ואי אפשר עוד יותר לדבר עמו. ואכן הלך אליו להזמין לפנות בוקר, ומצאו שאך סיים עריכת תיקון חצות.

והיה כשרק ראה אותו ר' יצחק בער התחיל מיד לדבר עמו בהתחזקות לעבודת השי"ת וכו', ואמר ר' יצחק בער לו' יעקב יוסף: נלמד נא איזה מאמר מריב"ז"ל בספרו ליקוטי מוהר"ן. שאל אותו ר' יעקב יוסף: איזה מאמר? ענה לו ר' יצחק בער: היכן שהוא (כאמור לו שאין לו נפקא מינה) דאנקען גאט ווי מיר פפענען דעם רבינ'ס ספר שיינט עס מיר [= תודה לא-ל שהיכן שאנחנו פותחים את הספר של רבינו זורח ומאיר לי] (שיש"ח סי' ה"ט).

עלייתו לארץ ישראל

ר' מאיר עלה לארץ ישראל, והתיישב בעיה"ק צפת תובב"א.

בשנת תרל"ג ערך רבי נחמן טולטשינער מכתב יקר לאנ"ש בארץ הקודש, ובראשם מייחד הדיבור לרבי מאיר. עיי"ש שכ' באמצע דבריו: "להיושבים בארץ הקודש ובראשם לאהובי יקירי, הרב המופלא ומופלג הוותיק וכו' וכו' ר' מאיר נ"י לא ידעך נרו אמך". ומכתב זה נדפס בסוף ספר עלים לתרופה (מכתבי רנ"ט בסי' ה') עיי"ש באריכות.

גם מוזכר ר' מאיר במכתבי ר' יצחק בן מוהרנ"ת שהיה שניהם בארץ ישראל עיי"ש, וכנראה שהיו שניהם ידידים אהובים, כי מיד בהגיע ר' יצחק בן מוהרנ"ת לצפת כשעדיין לא היה לו מנוח לרגלו התאכסן "בבית ידידינו האהוב ר' מאיר נ"י" (מכתבי ר"ב בן מוהרנ"ת סי' ד'). וכן בשבת הראשונה מצוין ר' יצחק "ותיה לנו שבת של שמחה בבית הר' מאיר נ"י" (שם סי' ה').